

Забрана суђења у истој ствари
Члан 6. Законика о кривичном поступку

За оцену о пресуђеној ствари релевантна је одлука општинског органа за прекршаје којом је прекршајни поступак правноснажно обустављен због застарелости гоњења или из другог законом прописаног разлога који трајно спречава вођење поступка.

Из образложења:

„Пресудом апелационог суда одбијена је оптужба против окривљеног због кривичног дела тешке телесне повреде из члана 121. став 1. Кривичног законика, на основу члана 354. тачка 2. ЗКП, јер се ради о пресуђеној ствари у вези члана 6. ЗКП. Наиме, прекршајни поступак против окривљеног водио је општински орган за прекршаје због прекршаја из члана 6. став 3. Закона о јавном реду и миру (који је поступак обустављен), а затим је у кривичном поступку окривљени оглашен кривим пресудом основног суда због кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ при чему се ради о истом животном догађају.

Републички јавни тужилац подигао је захтев за заштиту законитости, против правноснажне пресуде апелационог суда, због повреде кривичног закона из члана 369. тачка 2. ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд уважи захтев за заштиту законитости и утврди да је наведеном другостепеном пресудом повређен закон у корист окривљеног, што је оцењено као основано.

У конкретном случају, другостепени суд констатује постојање раније осуде окривљеног за исто дело, што није тачно јер означено решење прекршајног органа, којим је утврђена прекршајна одговорност окривљеног и изречена му новчана казна за прекршај из члана 6. став 3. ЗЈРМ, није постало правноснажно већ је услед наступања застарелости гоњења окривљеног за наведени прекршај прекршајни поступак обустављен, решењем. Стога је основан навод у захтеву за заштиту законитости да је констатацијом о ранијој осуди другостепени суд учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, јер су разлози другостепене пресуде о наведеној чињеници, коју другостепени суд узима као релевантну код оцене да се ради о пресуђеној ствари и на основу које закључује да је окривљени „за исто дело већ правноснажно осуђен“, противречни са стањем у списима предмета.

Иако стоји повреда поступка у изнетом смислу с обзиром на дате разлоге другостепеног суда, Врховни касациони суд сматра да је потребно указати на неприхватљивост становишта изнетог у захтеву за заштиту законитости уз позивање на одредбе члана 4. Протокола 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и члана 6. Конвенције, а у погледу врсте одлуке која представља „пресуђену ствар“ и врсте поступка у којем се може донети таква одлука. Наиме, по ставу тужиоца, одлука о обустављању поступка то није, већ само одлука којом је мериторно решен предмет оптужбе и посебно да то није решење о обустављању прекршајног поступка, јер није донето од стране суда у судском поступку и да је занемаривање тих околности од стране другостепеног суда, разлог погрешне оцене да се у конкретном случају ради о пресуђеној ствари.

Тачно је да се у поменутиим нормама међународног права као сметња за поновно суђење односно гођење и кажњавање наводи само одлука којом је неко лице правноснажно ослобођено или осуђено за исто казнено дело. Али, према цитираним одредбама ЗКП и Устава Републике Србије, такву сметњу једнако представља и одлука којом је правноснажно обустављен прекршајни или неки други казнени поступак из разлога који трајно спречава његово вођење односно настављање (као што је застарелост гођења), што је у погледу остваривања права на правну сигурност и положаја окривљеног повољније и изнад стандарда установљеног нормом међународног права, па по оцени Врховног касационог суда, није супротно циљевима међународне норме. Такође, уставна гаранција права на правну сигурност у казненом поступку не односи се искључиво на непоновљивост поступка за „кривично дело“ већ за свако „кажњиво дело“, па је за оцену о пресуђеној ствари релевантно правноснажно окончање поступка пред било којим органом који по закону изриче казне, а не само пред судом.

Иако је у оба поступка реч о истом окривљеном и о животном догађају који се одиграо у истом временском и просторном оквиру, чињенични опис прекршаја из члана 6. став 3. ЗЈРМ битно је различит од чињеничног описа кривичног дела из члана 121. став 1. КЗ. Опис прекршаја, осим што не садржи све чињенице и радње окривљеног у вези наношења оштећеном лаким телесних повреда, не обухвата уопште догађај настао после почетног сукоба описаног као прекршај, па тада предузете радње окривљеног и последице тих радњи у виду тежег повређивања важног органа оштећеног, не представљају законска обележја прекршаја, већ их Кривични законик квалификује као кривично дело тешке телесне повреде.

Забрана поновног суђења у истој ствари односно забрана гођења и кажњавања за исто дело, која је као основно начело кривичног законодавства Републике Србије садржана у одредбама члана 6. ЗКП и као апсолутно и неповредиво право на правну сигурност гарантована Уставом Републике Србије (члан 34. став 4.) и обавезујућим нормама међународног права (члан 14. став 7.

Међународног пакта о грађанским и политичким правима; члан 4. Протокола 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода), подразумева немогућност покретања и вођења казног поступка против неког лица за дело које произилази из истих чињеница или чињеница које су у суштини исте као оне које су основ оптужбе за казнено дело у ранијем поступку против тог лица који је правноснажно окончан.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је, на основу одредаба члана 30. став 1. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 116/2008) и применом одредаба члана 425. став 2. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде, тако што је уважио захтев за заштиту законитости и будући да је исти поднет на штету окривљеног, утврдио да је правноснажном пресудом апелационог суда, повређен кривични закон у корист окривљеног (члан 369. тачка 2. ЗКП и члан 368. став 1. тачка 11. ЗКП), при том не дирајући у наведену правноснажну пресуду.“

(Сентенца утврђена на седници Кривичног одељења 23. децембра 2013. године)